

**АНАЛІЗ ФІНАНСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
ПІДПРИЄМСТВ ОКРЕМИХ ГАЛУЗЕЙ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ.
ANALYSIS OF FINANCING OF INNOVATIVE ACTIVITY OF
ENTERPRISES OF SEPARATE INDUSTRIES OF FOOD INDUSTRY**

ЛЕВЧЕНКО Ю.Г. – асистент кафедри економіки і права

LEVCHENKO YULIYA - assistant of department of economy and law

Активне запровадження інновацій в економіці, зокрема й у харчовій промисловості, супроводжується зниженням матеріалоемності та енергоемності виробництва, внаслідок цього зниження собівартості продукції, зростанням продуктивності праці і відповідно підвищенням конкурентоспроможності, створення нових потреб, до підвищення іміджу (рейтингу) виробника нових продуктів, до відкриття і захоплення нових ринків, у тому числі і зовнішніх.

Основними причинами, що стримують інноваційну діяльність підприємств є відсутність фінансування, великі витрати, що пов'язані з інноваціями, недосконалість законодавства, інноваційної інфраструктури та державної інноваційної політики. Інноваційна сфера більшості галузей харчової промисловості не стала привабливою для вітчизняних та іноземних інвесторів. Щорічно ними вкладається не більше 10–15% загальної суми інноваційного фінансування, а основним джерелом фінансування інновацій залишаються власні кошти підприємств.

Найбільший обсяг фінансування інноваційної діяльності спостерігається на підприємствах-виробниках напоїв, їх питома вага у загальному обсязі витрат на інноваційну діяльність становила у 2001 р. – 32,3%, у 2002 р. – 30,7%, у 2003 р. – 48,2% і у 2004 р. – 32,9%. Друге місце по фінансуванню інноваційної діяльності поділяють підприємства молочної і кондитерської галузей. Фінансування кондитерської галузі протягом чотирьох років суттєвих змін не зазнало: 2001 р. – 9%, 2002р. – 6%, 2003р. – 9%, 2004 – 9%. Фінансування молочної галузі протягом чотирьох років відбувалось стрибками з 5% у 2001р. до 9% у 2002р., в 2003р. фінансування зросло до 15%, а в 2004 р. – знову різко знизилось до 3%. Розміри фінансування інноваційної діяльності в хлібопекарській галузі зростали до 2003 р. з 3% у 2001р. до 9% у 2002 р. та до 11% у 2003р., але в 2004 р. вони зменшились до

6%. Майже незмінні обсяги фінансування інноваційної діяльності притаманні м'ясопереробній галузі, так в 2001 р. їх розмір становив 6%, в 2002р. – 3%, в 2003р. – 5%, в 2004р. – 5%. Кризова ситуація у розмірах фінансування інноваційної діяльності спостерігається у цукровій галузі, так їх розміри в загальному обсязі фінансування становили у 2001р. та 2002 р. 0,96%, у 2003р. – 0%, у 2004 р. – 1%.

Така негативна ситуація для фінансування підприємствами інноваційної діяльності відбулась внаслідок відсутності єдиної державної інноваційної політики, нестабільної політичної ситуації в країні, яка відвернула не тільки іноземних, але і вітчизняних інвесторів від вкладання коштів у підприємства харчової промисловості.

Підприємства всіх галузей харчової промисловості, що розглядаються, протягом 2001-2004 рр. здійснювали фінансування інновацій за рахунок власних коштів. Найбільший обсяг капітальних вкладень здійснювався на підприємствах-виробниках напоїв, кондитерської, хлібопекарської, молочної галузей у 2002 р., що пов'язано з максимальним фінансуванням інновацій за рахунок власних коштів. Так, у 2002 р. на підприємствах-виробниках напоїв 70% інвестицій в інноваційну діяльність були здійснені за рахунок власних коштів, в кондитерській і цукровій галузях – 100% за рахунок власних коштів в хлібопекарській – 67,4%, в молочній – 60,8%, м'ясопереробній – 52%.

Аналізуючи джерела фінансування інновацій підприємств харчової промисловості за галузями приходимо до висновку, що іноземні інвестори протягом 2001-2004 рр. вкладали кошти у інновації всіх галузей, крім молочної і цукрової, хоча характер їх вкладень був тимчасовий, а розміри нерівномірними.

На відміну від іноземних, вітчизняні інвестори вкладали кошти в інновації підприємств-виробників напоїв лише в 2002 році у незначному розмірі - 0,23% від загальної суми інвестицій у інновації (673 тис. грн.), в 2004 р. в підприємства хлібопекарської галузі у розмірі 0,001% від загального обсягу інвестицій, в 2003р. та в 2004 р. у підприємства молочної галузі – відповідно 33,4 % та 11% від загальної суми інвестицій, в 2002 р. в підприємства м'ясопереробної галузі – 15,1% від загальної суми інвестицій.